

Dariusz Standerski
Sekretarz Stanu
Ministerstwo Cyfryzacji

Stanowisko Fundacji Panoptykon¹
w sprawie projektu rozporządzenia Ministra Cyfryzacji w sprawie
szczegółowego wykazu danych podlegających obowiązkowi zatrzymywania
i przechowywania [...]²

Fundacja Panoptykon jest organizacją pozarządową, której celem jest ochrona praw człowieka, w kontekście nowych technologii. W naszej działalności zajmujemy się m.in. kwestią uprawnień policji i służb specjalnych, a także innymi formami nadzoru, jakie państwo sprawuje nad obywatelami.

W niniejszym stanowisku nie odnosimy się do całości przepisów rozporządzenia w sprawie szczegółowego wykazu danych podlegających obowiązkowi zatrzymywania i przechowywania oraz rodzaju przedsiębiorców telekomunikacyjnych niepodlegających obowiązkowi zatrzymywania i przechowywania tych danych (dalej: **rozporządzenie**), a jedynie skupiamy się na warunkach, jakie powinien przyjąć projektodawca przepisów w zakresie retencji danych telekomunikacyjnych, aby nie stanowiły pola do nadużyć i gwarantowały pełną ochronę dla Polek i Polaków.

Zdajemy sobie sprawę, że projekt rozporządzenia ma na celu wykonanie kompetencji wskazanej w art. 49 ust. 2 ustawy z dnia 12 lipca 2024 r. – Prawo komunikacji elektronicznej (dalej: **ustawa** lub **PKE**). Dlatego pragniemy podkreślić, że wciąż aktualne pozostaje nasze stanowisko³ do projektu Prawa Komunikacji Elektronicznej, w którym bezpośrednio odnosimy się do art. 47 oraz art. 49 ustawy.

---

¹ Stanowisko przygotowane przez Wojciecha Klickiego i Mateusza Wrotnego.

² Projekt rozporządzenia Ministra Cyfryzacji w sprawie szczegółowego wykazu danych podlegających obowiązkowi zatrzymywania i przechowywania oraz rodzaju przedsiębiorców telekomunikacyjnych niepodlegających obowiązkowi zatrzymywania i przechowywania tych danych z dnia 9 czerwca 2025 r.

³ Stanowisko Fundacji Panoptykon w sprawie projektu ustawy – Prawo Komunikacji Elektronicznej dostępne pod linkiem: https://panoptykon.org/sites/default/files/2024-03/panoptykon_pke_opinia_7.03.2024.pdf

Należy zatem przypomnieć, że **art. 47 PKE – poprzez nałożenie na przedsiębiorców bezwarunkowego obowiązku przechowywania informacji o wszystkich klientach – jest niezgodny z prawem UE, co potwierdzają liczne wyroki Trybunału Sprawiedliwości UE.**⁴

TSUE podkreśla, że **retencja danych powinna być stosowana w wyjątkowych sytuacjach**, kiedy istnieje **poważne zagrożenie dla bezpieczeństwa narodowego**, a posłużenie się analizą tych danych musi podlegać **skutecznej kontroli sądu lub niezależnego organu administracyjnego**. Ponadto, gromadzenie danych powinno być ograniczone do osób wobec których istnieje uzasadniony powód, by podejrzewać zaangażowanie w najpoważniejsze przestępstwa, np. działalność terrorystyczną. Zgodnie ze stanowiskiem TSUE, państwo członkowskie nie może nałożyć obowiązku uogólnionego i niezróżnicowanego transmitowania danych służbom w celu ochrony bezpieczeństwa narodowego czy porządku i bezpieczeństwa publicznego.

Jak wynika z informacji⁵ przedstawionej przez Ministra Sprawiedliwości, Policja oraz wszystkie uprawnione podmioty w 2024 roku przetworzyły łącznie 2 069 901 danych telekomunikacyjnych. Co istotne, w roku 2024 liczba pozyskanych danych telekomunikacyjnych, pocztowych i internetowych w stosunku do roku 2023 wzrosła o 13,7%, natomiast w odniesieniu do roku 2016 aż o 82,9%. Dane telekomunikacyjne stanowią zatem z roku na rok coraz bardziej istotne źródło informacji pozyskiwanych przez organy ścigania.

Dane telekomunikacyjne mówią nie tylko o tym, kto z kim i kiedy utrzymywał kontakt, ale także gdzie się poruszał i jakie ma zainteresowania. W ten sposób uzyskiwane są wrażliwe informacje na temat sieci społecznych, przemieszczania się, poglądów i życia prywatnego obywateli. Jakkolwiek, zbieranie informacji tego typu może być uzasadnione w przypadku podejrzeń o poważne przestępstwa, trudno znaleźć usprawiedliwienie dla stosowania go wobec wszystkich obywateli, bez względu na istnienie jakichkolwiek podejrzeń i z tego powodu procedura uzyskiwania tych danych powinna podlegać realnej i skutecznej kontroli.

Europejski Trybunał Praw Człowieka podjął się analizy obowiązujących w Polsce przepisów regulujących inwigilację, w tym pozyskiwania danych telekomunikacyjnych. W wyroku z dnia 28 maja 2024 r. w sprawie **Pietrzak, Bychawska-Siniarska i inni przeciwko Polsce** stwierdził, że brak kontroli nad inwigilacją oraz masowe przechowywanie danych telekomunikacyjnych naruszają prawo do prywatności wszystkich obywateli i obywaterek. Trybunał uznał, że przepisy krajowe obowiązujące dostawców usług teleinformatycznych do ogólnego i niezróżnicowanego przechowywania danych telekomunikacyjnych w celu umożliwienia ewentualnego dostępu do nich właściwym organom państwa **nie zapewniają ograniczenia ingerencji w prawo**

⁴ Np. Wyrok Trybunału Sprawiedliwości z dnia 6 października 2020 r. C-623/17 (Privacy International oraz Wyrok Trybunału Sprawiedliwości z dnia 6 października 2020 r. C-511/18 C-512/18 C-520/18 (La Quadrature du Net and Others).

⁵ <https://www.senat.gov.pl/download/gfx/senat/pl/senatdruki/13730/druk/375.pdf>.

skarżących do poszanowania życia prywatnego wyłącznie do tego, co jest „konieczne w społeczeństwie demokratycznym”. W konsekwencji Trybunał stwierdził naruszenie art. 8 Europejskiej Konwencji Praw Człowieka⁶ także w odniesieniu do przechowywania danych telekomunikacyjnych w celu ich ewentualnego udostępnienia organom państwowym. Wyrok ten wciąż nie został zrealizowany.

Kwestia retencji danych telekomunikacyjnych i zasad dostępu do nich przez uprawnione instytucje były również przedmiotem zainteresowania Trybunału Konstytucyjnego, który w wyroku z 30 lipca 2014 r. (sygn. K 23/11) wskazał, że niezbędna jest uprzednia, niezależna kontrola nad tym procesem. Wyrok ten nie został nigdy prawidłowo wykonany.

Jak wynika z informacji przedstawionych przez Ministerstwo Sprawiedliwości⁷, MS - we współpracy z MSWiA oraz Ministrem-Koordynatorem Służb Specjalnych, prowadzi prace ukierunkowane na wprowadzenie zmian w obszarze retencji telekomunikacyjnych. **W związku z tym apelujemy o włączenie się przez Ministerstwo Cyfryzacji do tych prac.** Ich celem powinno być dostosowanie przepisów regulujących retencję danych telekomunikacyjnych do warunków sformułowanych w wyrokach TSUE i ETPC i tym samym zapewnienie ich zgodności z prawem unijnym. Jedynie tak zmienione przepisy mogą stanowić zgodną z prawem podstawę do przyjmowania aktów delegowanych.

Katarzyna Szymielewicz
Prezeska

⁶ Art. 8 EKPC: **Każdy ma prawo do poszanowania swojego życia prywatnego i rodzinnego, swojego mieszkania i swojej korespondencji.**

⁷ <https://www.senat.gov.pl/download/gfx/senat/pl/senatdruki/13730/druk/375.pdf>.